

Páll Rúnar segir flest fyrirtæki eiga að geta nýtt sér þá aðferð sem fram er komin við að vindan ofan af öfugum samruna.

VB MYND/HAG

Undið ofan af öfugum samruna

Dómur Hæstaréttar í svököljuðu Toyota máli hefur haft þau áhrif að fjöldi félaga hefur þurft að sæta endurálagningu skatta og greiða hærri skattgreiðslur en áður. Ríkisskattstjóri hefur lagt blessun sína yfir leið sem getur endurheimt samkeppnis-hæfni fyrirtækjanna.

GUNNAR INGI ÁGÚSTSSON
gunnar@vb.is

Arið 2013 fell dómur Hæstaréttar í málí 555/2012 sem oft hefur verið nefnd Toyota-málid en fordæmisgiki dóm einsins hafði þau áhrif að fjöldi fyrirtækja þurfti að sæta endurálagningu skatta og horfa upp á skattgreiðslur auksast þar sem þau gátu ekki dreigd vaxtagjöld frá skattstofni.

Atvik einsins voru þau að nystofnað félag tök lán sem var notað til að að fjármagna kaup á því félagi sem rak Toyota bílaumbodið á Íslandi. Eftir að félagið hafði verið keypt voru félöginn sameinuð, móðurfélagini slitið og dótturfélagið, þe. Toyota rekstrarfélagið, tók yfir réttindi og skyldur beggja félaga. Sílik samrunar eru althjóðir og eru almennt kallaðir *öfugir samrunar* til að aðgreina þá frá algengarlegum samruna, þar sem móðurfélagur fyrirtekuð rekurst dótturfélags.

Að meginreglu færast allar skattalegar skyklur og réttindi frá félagi sem er slitið til yfir tökufelags, þar á meðal réttindi til að nýta sér

yfirferanlegt tap til skattafrádráttar. Sameinað félagætlaði að nýta sér vaxtakostnað sem felli til vegna fjármögnunar á kaupunum á rekstrarfélagi Toyota til frádráttar frá skatti í sameinuðu félagi. Skattayfirvöld höfnumið því og málid endaði fyrir Hæstarétt. Niðurstaða Hæstaréttar var sú að vaxtakostnaður sem felli til vegna kaupa á rekstrarfélagi væri ekki frádráttarber eftir samruna vegna þess að kostnaðurinn hefði engan rekstrarlegan tilgang i hinum sameinuðu félagi. Endurálagning Toyota vegna málsins nam 93 milljónum króna en fjöldi annarra fyrirtækja hefur einnig þurft að pola endurálagningu skatta vegna öfugs samruna.

Auk þess að félögini sæti endurálagningu þurfa þau, ef rekstri

Komið í veg fyrir tjóni

- Félag atvinnurekenda hefur unnið að því með Málflutningsstofu Reykjavíkur að finna lausn á þessum vanda sem upp var kominn. Félag atvinnurekenda hefur bent að þessi niðurstaða sé ósannigjörnauk þess sem að henni felist mikil óhagræði. „Mark mið okkar var að koma í veg fyrir þetta tjóni sem var þarna að ágerast innan fyrirtækja og gera það innan þess lagaramms sem nú er í gildi, með aðferðum félagaréttarins. Það er búið að setja upp mismunandi hugmyndir, funda með ráðherra og leita bindandi áltu. Og núna virðist þetta að vera að takast, sem er mikil hagsmunamál fyrir mörg fyrirtækji,“ segir Ólafur Stephensen, framkvæmdastjóri Félags atvinnurekenda.

þeirra er haklið í óbreyttu sniði, að greiða hærri skattgreiðslur en áður þar sem ekki er haegt að lækka tekjuskattstofn með því að draga vaxtagjöld frá. Þetta getur veikt samkeppnisstöðu þessara fyrirtækja samanborið við félög sem fóru til að mynda þá leið að samskatta móðurfélagið með dótturfélagi nu án þess að sameina þau.

Hægt að afstýra frekara tjóni
Páll Rúnar Mikael Kristjánsson, hæstaréttarlögmaður hjá Málflutningsstofu Reykjavíkur, hefur unnið að lausn á þessu vanda málí i samstarfi við Félag atvinnurekenda. „Já stuttu málí felst lausnin í því að vindu ofan af samrunanum. Hún felst í því að aðskilja aftur skuklirnar og reksturinn í tvö sjálfsteð félög, og samskatta svo félögini eða sameina þau í breyttri mynd. Í síðara tilfellinu er farið í samruna viðtökufélagsins við móðurfélagið.“

Páll segir að flest fyrirtæki aettu að geta nýtt sér þessa leið, en hann hefur þegar fengið tvö bindandi álit frá Ríkisskattstjóra sem heimilla báðar þessar lausnir. Páll segir að það þuri vissulega að klæðskerasuma leiðina fyrir hvert og eitt fyrirtæki, en leiðin semslíkætti að vera aðgengileg fyrir öll fyrirtækum sem hafa kent í endurálagningu skatta vegna öfugs samruna.

Páll segir að sá kostnaður sem hafi þegar fallið til sé líklega sokkinn kostnaður í mórgum tilfellum, en með þessari lausn sé hins vegar haegt að afstýra frekara tjóni og gera félögum aftur kleift að lækka tekjuskattstofn með því að draga vaxtagjöld frá. Fyrirtækum getu þá straumlinulagð rekurst sinn og bætt samkeppnishæfni sína.